

Fra luftige sjev i Holmsbakken til potetplukking med hest

Historiene er mange i den ferske årboka.

Årboka for 2017 er en reise i tid. Gudrun Kvålen Veimo og Jostein Holmen i årbok-redaksjonen er veldig godt fornøyd med resultatet.

Verdalingene har mange måter å fortelle historier på. Årboka er bare en av disse. Og akkurat årboka for Verdal historielag er et av de sikreste tegnene på at det stunder mot advent. Boka summerer opp og trekker trådene flere hundre år tilbake i tid. Men også nyere og nær historie fortelles med stor entusiasme.

Flere fortellerarenaer

— Vi lurar på om det er noen som kan slå verdalingene i det å fortelle historie, spør leder i skriftstyret Jostein Holmen. En ting er at de nå kan presentere en ny, fyldig årbok, en tradisjon som går tilbake til 1949. Utover dette skjer det årlig historiefortelling på flere arenaer. Her nevnes eksempler som Verdalsbilder, museet på Stiklestad, Spelet om Heilag Olav, Malsåspelet, Veres-spelet, samt visninger av ny og gammel film.

– Både «Samvirkelagsfilmen» og «I skyggen av oljeeventyret» er historiefortelling. Alt i alt er det en imponerende aktivitet der hundrevis av amatører i lag med profesjonelle driver med historieformidlet av høy kvalitet. Dette viser hvor viktig historie er for verdalingene, sier Holmen.

Verdaling mot paven

Selv har Jostein Holmen i den nye årboka skrevet en artikkel om et pavebrev fra 1268.

— Noen av oss i historielaget var på en utflukt til statsarkivet på Dora i Trondheim for noen år tilbake. Da ble vi kjent med at det fantes et pavebrev som omhandlet St. Andreas kirke på Haug. Dette er det eldste dokumentet i arkivet. Brevteksten er skrevet på latin og vi har nå fått oversatt, forteller Holmen.

Teksten viser at det var et maktspill mellom prester, biskoper, konge og pave – og mellom sentrum og periferi. Verdalingene var alt annet enn fornøyd med at inntektene fra Haug skulle sendes til Nidaros. De allierte seg med abbeden på Tautra, men tapte kampen mot sentralmakta. Dette ble starten på en feide som fortsatte i flere tiår.

Avliver bunadsmyster

Årboka spanner vidt i type artikler. Her er både grundige, opplysende fagartikler og muntre små historier. Berit Larsen Bjerkem skriver om bunadstradisjoner i Verdal. Foruten å gå gjennom den historiske utviklingen kommer Bjerkem også inn på diskusjonen «godkjent/ikke godkjent».

Mange har sterke meninger om bunad. Forfatteren skriver at dette med godkjent eller ikke godkjent har blitt en myte som folk fremdeles snakker om. Bakgrunnen for at dette oppstod skyldes at det på 50-tallet fantes ei «Landsnemnd for bunadsspørsmål».

Nye forfattere

— Stofftilgangen til årbokredaksjonen er stor, forteller Gudrun Kvålen Veimo som også sitter i årbokredaksjonen. I år ble det ikke plass til alt som er sendt inn, men det kommer nye år og nye årbøker. I spørsmål om hva som skal prioriteres først og sist, legges det vekt på at stoffet skal være variert. Nye forfattere har prioritet, samtidig som en fast kjerne av skribenter er viktig for årbokarbeidet.

Årboka-redaksjonen ønsker videre at innholdet skal speile hele kommunen. En av årets 32 artikkelforfattere er Anders Tosteigan Bendiksen. Han forteller om barndomsminner fra Vuku i 1940 og 50-årene. Her er det mye artig å lese, fra luftige svev i Holmsbakken til potetplukking i en tid der det ble brukt hest. Bendiksen minnes at på slike dager kunne det bli bættsup til middag med mange til bords: «For oss som ikke direkte elsket kokaflesk, var situasjonen litt vanskelig. Ingen av oss torde protestere på kosten, selvfølgelig. Jeg husker at på en gård var det en meget myndig dame. Da hun oppdaget at vi satt og så mistenksomme på de hvite klumpene, sa hun: «Det e feskpudding.» Da var det en som stille hvisket: «Me' bust.»

Fakta og farger

Slik er årboka. Den er full av overraskelser og historier. Her er interessante historiske fakta, og mer fargerike minner som kan være vanskelig å sjekke kilden til. Bildeomfanget er også stort. Vi kan nevne Martin Holmen foran drosjebilen i Vuku og Oddvar Molde som elev i fjerde klasse ved Stiklestad skole i 1960. Her sitter han med OL-genseren (Squaw Valley) som tante Anna Molde hadde strikket.

Forfattere i Verdal Historielags skrifter 52:

Jostein Holmen, Øystein Ekroll, Øystein Walberg, Rolf Vestvik, Johannes Overmo, Svein Arnt Eklo, Odd Erik Ramberg, Toril Hjelde, Klaus Andersen, Berit Larsen Bjerkem, Torgeir Walberg, Roald Veimo, Øyvind Skaret, Bjørn Iversen, Ole Christian Nevermo, Kåre Martin Gåsvik, Anders Tosteigan Bendiksen, Synnøve Rotmo Haugnes, Ove Voldseth, Arne Haldås, Oddvar Molde, Kjetil Dillan, Einar Bjørsmo, Rolf Holberg, Ronald Indahl, Paul Erik Woxholt, Heidi Anett Øvergård Beitstad og Jon Holmlimo.

Faksimile fra Innherred torsdag 16. 11. 2017

Publisert: 15. november 2017 19:00 Sist oppdatert: 16. november 2017 12:00

Tor Ole Ree — tor.ole.ree@innherred.no